

Peter Christensen
Amtsvejen 63
6400 Sønderborg

CVR-NR: 10033098

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Frederik Vad
E-mail: fv@rsyd.dk
Direkte tlf.: 2920 1941
Den 25/10-2024
Journalnr.: 22/58508

Afgørelse om, at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på del af matr.nr. 713 Bovrup, Varnæs i Aabenraa kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering (screeningsafgørelse)

Region Syddanmark har den 5. maj 2024 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på dele af matr.nr. 713 Bovrup Varnæs i Aabenraa Kommune.

Afgørelse

Region Syddanmark har gennemført en miljømæssig screening af det ansøgte projekt, jf. miljøvurderingslovens § 21, da det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i miljøvurderingsloven¹. Jf. lovens § 39 bortfalder afgørelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

¹Jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), med senere ændringer.

Derudover skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt efter habitatbekendtgørelsens² § 6, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3. Tillige skal regionen, jf. § 8 i indsatsbekendtgørelsen³, ved administration af lov om vandplanlægning⁴ forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen, ikke forhindres.

Nedenfor angives hovedbegrundelserne for afgørelsen. De uddybede begrundelser findes i screeningskemaet.

Projektets karakteristika:

Projektet omfatter råstofindvinding af rødbrændende ler.

Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af 10.000 m³ rødbrændende ler årligt i 10 år på dele af matr.nr. 713 Bovrup, Varnæs i Aabenraa Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 12,7 ha og er beliggende inden for udpeget interesseområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger ca. 1,5 km syd for Bovrup og mellem Broksbjergvej i øst og Kidingvej i vest.

Der indvindes ikke under grundvandsspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden ca. 1 meter, og hertil kommer et muldlag på 0,25 meter. Indvindingen vil foregå i korte perioder af maks. en til to ugers varighed i sommerhalvåret og i tørre perioder. Indvindingen er planlagt til at foregå i 12 graveetaper. Mulden oplægges i baner parallel med graveetaperne. Derved vil jordvoldene fungere som støjvolde mod de nærmest ejendomme, beliggende i en afstand af hhv. 30 meter og 90 meter, hvor indvindingen foregår tættest på, så de vejledende grænseværdier for støj kan overholdes.

Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på teglværker beliggende nær Nybøl Nor.

Adgangsveje til projektområdet er Kidingvej i vest og Broksbjergvej i øst, idet de vestlige graveetaper benytter Kidingvej og de østlige etaper Broksbjergvej.

De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 17.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage.

Der opbevares ikke brændstof i graven. Bekæmpelse af støv vil ske ved vanding.

Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge afrømmet muld, og der etableres dræn på de efterbehandlede arealer. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

⁴ Jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning.

Projektets placering:

Projektområdet ligger ca. 1,5 km syd for Bovrup og mellem Brokbjergvej i øst og Kidingvej i vest og udgør ca. 12,7 ha. Arealet udgøres af landbrugsjord og ligger i et område med få ejendomme. Der ligger 2 beboelsejendomme inden for 100 meter i en afstand af hhv. 30 meter og 90 meter fra området og i alt 7 beboelsejendomme inden for 300 meter.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er beliggende nordvest for Gråsten i Sønderborg Kommune og ligger ca. 2,6 km syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 94, Rinke-næs Skov, Dyrehaven og Rode Skov, som omfatter Habitatområde H83 og Fuglebeskyttelsesområde F68, og med et samlet areal på 879 ha.

Området består af flere skove, Rinke-næs Skov, Dyrehaven, Tralskov og Rode Skov - også kaldet Gråstensko-vene.

Der er ikke registreret forekomst af beskyttede eller fredede arter inden for projektområdet.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor eller nær projektområdet. Der findes tre grundvandsforekomster, en terrænnær og to dybe, under projektområ- det.

Projektområdet ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), men udenfor indvindingsoplande til nærmeste vandværk, Bovrup Vandværk, der er beliggende ca. 2 km nord for projektområdet i Bovrup by. Bovrup Vandværk indvinder fra tre borer DGU nr. 161.172, 161.173 og 161.183, beliggende ca. 1,9 km nord for projektområdet og ligeledes i Bovrup by.

Nærmeste private drikkevandsboring ligger ca. 250 meter syd-sydøst for projektområdet.

I en afstand af ca. 20 meter mod sydøst fra projektområdet er der registreret en sø, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Øvrige beskyttede søer ligger mere end 60 meter fra området. Søen er ikke udlagt med naturbeskyttelsesinteresser i Kommuneplan 2015-2026 for Aabenraas Kommune, og der er ingen økologiske interesser i forbindelse med projektområdet.

Projektområdet ligger i et område, som er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde, og inden for skovrejsning uønsket.

Projektområdet er udpeget som bevaringsværdige landskaber, jf. Kommuneplan 2015-2026 for Aabenraa Kommune. Den sydøstligste del af projektområdet er beliggende inden for værdifulde geologiske områder.

Der er ikke registreret kulturarvsarealer, fredede og ikke fredede fortidsminder, og området indeholder ikke fortidsmindebeskyttelseszoner til gravhøje eller beskyttede sten- og jorddiger.

Den sydligste del af projektområdet er udlagt som støjbelastet areal på grund af Bovrup Bjerg Vindmølle, beliggende ca. 330 meter syd herfor.

Projektområdet ligger udenfor kystnærhedszonen.

Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

I forhold til vurdering af støj, ligger der 2 landejendomme inden for 100 meter af det ansøgte område, hhv. 30 meter og 90 meter vest-nordvest for området. Inden for en radius af 300 meter findes i alt 7 landejendomme. I forbindelse med indvindingen af de enkelte graveetaper opskubbes mulden i baner parallel med graveetaperne. Derved etableres der jordvolde, der vil fungere som støjvolde mod de nærmest landejendomme. Indenfor de enkelte etaper indvindes der ligeledes fra nord mod syd, således afstanden til de nærmeste ejendomme hurtigt øges.

På baggrund af indvindingens karakter, og da der kun benyttes 1 stk. gravemaskine/dozer ad gangen, vurderes det, at de vejledende støjgrænser jf. Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder, Vejl. Nr. 5/1984 for områdetype 3 på 55 dB i dagtimerne kl. 07-18 herved kan overholdes i driftsfasen mellem kl. 07-17. Det vurderes ligeledes, at den støj, der vil kunne forekomme i forbindelse med afrømning af muld og anlæg af jord-/støjvolde og senere i forbindelse med nedlæggelse af jordvoldene, vil kunne holde sig under den sædvanligt benyttede støjgrænse for anlægsstøj på 70 dB.

Grundet projektets karakter, hvor det også er taget i betragtning, at der indvindes med 1 gravemaskine i korte perioder af 1-2 uger ad gangen i sommerhalvåret og efterbehandling foretages umiddelbart efter indvinding, vurderes projektet efter en samlet afvejning ikke at være til væsentlig gene for de nærliggende beboelser i tæt på projektområdet.

Natura 2000-område nr. 94, Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov, som omfatter Habitatområde H83 og Fuglebeskyttelsesområde F68, består af flere skove, Rinkenæs Skov, Dyrehaven, Tralskov og Rode Skov - også kaldet Gråstenskovene. Skovene er meget varierede og består overvejende af gammel løvskov. Bøgeskov på muldbund er den mest udbredte naturtype, men også ege-blandskov og elle- og askeskov er udbredt i området. Hvepsevågen yngler flere steder i skovene, mens rødrygget tornskade findes i nogle af de mere åbne områder i den vestlige del af fugle-beskyttelsesområdet. Skovområderne rummer desuden et stort antal småsøer. Jf. Natura 2000-plan 2022-2027 er de overordnede målsætninger for Natura 2000-området, at området sikres og i sin helhed så vidt muligt fremstår som et sammenhængende, varieret naturområde samt sikrer naturtypernes funktion som levesteder for udpegningsgrundlagets ynglefugle.

Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 94 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampagner på 1-2 uger ad gangen i sommerhalvåret og alene over grundvandspejl uden væsentlig terrænændring. Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 94 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.

Der er ikke registreret forekomst af beskyttede eller fredede arter inden for projektområdet, som desuden ikke vurderes af udgøre et egnet yngle- eller rasteområde for bilag IV arter. Region Syddanmark vurderer,

at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mellem 550 og 900 meter mod syd og ca. 750 meter øst for projektområdet og løber ud i Als Fjord. Nærmeste målsatte søer er Margrethe Sø og Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 5,9 km syd for projektområdet. Nærmeste målsatte kystvand er Als Fjord, som ligger i en afstand ca. 4 km nordvest for projektområdet. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. På grund af disse forhold og afstanden til vandløb, sø og kystvand, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og to dybe grundvandsforekomster under det ansøgte område. Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand. Samlet vurderes projektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål.

Projektet vurderes ikke at medføre påvirkning af grundvand, drikkevand eller interesser knyttet hertil. Råstofindvindingen drejer sig om afgravning af rødbrændende ler til en dybde af ca. 1,25 meter under terræn. Det overfladenære grundvandsspejl ligger ca. 3 – 4 meter under terræn, hvorfor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af de dybereliggende grundvandsforekomster, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne på mere end 30 meter, og filtersætningen i de nærmeste borer er alle placeret dybere end 30 meter under terræn.

Projektet vurderes ikke at medføre påvirkning af beskyttet natur. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet, og der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen.

Projektområdet er kuperet, men idet der ikke fjernes væsentligt topografisk opland til overfladevandområder, og idet der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet eller gravet direkte i nogle overfladevandsfo-

rekomster, vurderes der ikke at være nogen risiko for, at projektet kan påvirke omkringliggende overfladevandsforekomster, hvor nærmeste forekomst er den beskyttede sø ca. 20 meter mod sydøst. Der er derfor ingen risiko for, at projektet kan påvirke beskyttet natur, selvom der planlægges etablering af dræn efter endt indvinding.

Region Syddanmark vurderer, at der ikke er øvrige potentielle miljøpåvirkninger, og at ingen af de enkelte miljøpåvirkninger beskrevet i screeningskemaet er vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens⁵ § 19. Jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 1, nr. 1 skal berørte myndigheder ligeledes høres, inden der træffes afgørelse. Høringen foregår i perioden den 9. september 2024 til den 7. oktober 2024 og har været sendt i høring til følgende:

Ansøger og indvinder: I/S Lertranskøb: pc.lertrans@outlook.dk
Lodsejere, beboere og virksomheder af matr. nr. 6, 9, 18, 32a, 32b, 51, 73, 192a, 620, 666, 694, 707, 708, 713, og 774 Bovrup, Varnæs
Aabenraa Kommune: industri@aabenraa.dk , lh@aabenraa.dk
Museum Sønderjylland, arkæologisk afdeling: planer@msj.dk
Slots- og Kulturstyrelsen: post@slks.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift: kmhad@km.dk
Energinet Gas: ledningsinfo@energinet.dk
Energinet El: 3.parter@energinet.dk

Der indkom 3 høringssvar fra hhv. Aabenraa kommune, Museum Sønderjylland, og Haderslev stift. Høringssvarene og regionens bemærkninger hertil kan ses i nedenstående tabel.

Hvem	Høringssvar	Regionens bemærkninger
Aabenraa kommune	<p><u>Angående vej og adgang til arealerne</u></p> <p>Vedr. adgangsmuligheder til projektområdet, mod Kidingvej i vest og Brokbjergvej i øst.</p> <p>Adgang mod Kidingvej skal ske fra projektområdet via privat matrikler og grusvejen (matr. 785 Bovrup, Varnæs) og videre mod Kidingvej. Grus-</p>	Regionen bemærker, at en overkørselstilladelse/tilladelse til etablering af adgangsvej til råstofgrave ikke er en del af samordningspligten jf. administratonscirkulæret ⁶ .

⁵ Bekendtgørelse af forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer.

⁶ Cirkulære nr. 9418 af 23. juni 2014 om regionrådenes behandling af ansøgninger om tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding og af anmeldelser om ikke-erhvervmæssig råstofindvinding.

	<p>vejen, matr. 785 Bovrup, Varnæs er privat fællesvej der ligger i det åbne land og er ejet af Aabenraa Kommune. Grusvejen er omfattet af love om private fælles veje, landreglerne.</p> <p>Grusvejen er ca. 145 meters lang og meget smal, ca. 2,5-5 meters bredde. Vejen går igennem matr. Nr. 708 som er privat matrikel og privat ejer. For at kunne komme frem til grusvejen, skal man passere private matrikler. Etablering af interne veje på private matrikler eller evt. køb af matrikler, kræver tilladelse fra private lodsejere. Ansøgeren skal selv sørge for at indhente de nødvendige tilladelser og private aftaler på plads, da der er behov for at køre på privat matrikler.</p> <p>Både Kidingvej og Brokbjergvej er kommuneveje. Begge veje er meget smalle og Vejmyndigheden er bekymret for, at kørsel til og fra projektområdet med tunge lastbiler medfører, at vejene og rabatterne går i stykker. Hvordan sikrer ansøgeren, at to lastbiler eller evt. en lastbil og en personbil kan passere hinanden uden at give passageproblemer - og uden at ødelægge vejarealet? Ansøgeren skal også redegøre for, at trafikken på kommunevej kan afvikles tilfredsstillende og trafiksikkert.</p> <p>Etablering af ny vejadgang eller ændring af anvendelse af adgang fra området mod offentlige veje, både mod Kidingvej og Brokbjergvej kræver tilladelse hos Vejmyndigheden. Evt. etablering af jordvold må ske i en rimelig afstand og må ikke være til gene for oversigtsforholdene. Jordvolden må ikke lukke de eksisterende adgange til private lodsejere og tilsynsførende til bl.a. monitoringsboringer, skal have fri passage/kørsel til deres ærinde.</p>	<p>Ansøger er blevet forelagt høringssvaret, og har oplyst, at ansøger søger om en overkørselstilladelse, når råstoftilladelsen er meddelt.</p>
--	--	---

	<p>I henhold til vejloven § 73: Der skal søges om vejmyndighedens tilladelse, inden der foretages forandringer, herunder opgravning m.v., på en offentlig vejs areal. Uopsættelige reparationsarbejder på ledninger kan dog udføres uden tilladelse, når der snarest herefter sker anmeldelse til vejmyndigheden: ”Stk. 3: Det kræver vejmyndighedens tilladelse at foretage udgravning eller påfyldning nærmere vejens areal end 3 m., samt nærmere vejens areal end svarende til to gange højdeforskellen mellem udgravningen eller påfyldningen og vejens areal”.</p> <p><u>Angående natur</u> Der skal holdes en afstand til søen på min. 10 meter.</p> <p>Der skal laves en paddeundersøgelse for at se, om der evt. skulle være en eller flere bilag IV arter i søen.</p>	<p>Regionen tager oplysningen til efterretning, men vil bemærke, at regionen ikke kan stille vilkår i en screeningsafgørelse.</p> <p>Regionen har på det foreliggende grundlag vurderet, at ingen bilag IV arter og deres yngle- og rasteområder påvirkes af projektet. Dertil har regionen vurderet, at en yderligere undersøgelse for forekomst og påvirkning af bilag IV arter og deres respektive yngle- og rasteområder ikke er nødvendig.</p>
<p>Museum Sønderjylland</p>	<p>Museet har noteret, at vores udtalelse er delvis med i screeningskemaet på s. 34-35 under pkt. 44 <i>Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?</i> Samt afkrydsning i ”nej” i skemaet. Vi vil sætte pris på, om vores fulde udtalelse videresendes til ansøger også</p>	<p>Regionen kan forsikre, at alle høringsvar afgivet gennem hele ansøgningsprocessen er/vil videregives til ansøger. Dette gælder både høringsvar til myndighedshøringen, høringsvar til screeningsafgørelsen, og fremtidige høringsvar til råstoftilladelsen. Ansøger får tilsendt alle høringsvar i fuld længde.</p>

Haderslev stift	Haderslev Stift har ingen bemærkninger til udkastet til screeningsafgørelse i forbindelse med ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på matr.nr. 713 Bovrup, Varnæs i Aabenraa Kommune.	
-----------------	--	--

De indkomne høringssvar har ikke givet anledning til, at vurderingerne angivet i screeningskemaet skal ændres.

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljøministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 22. november 2024 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

Offentliggørelse af afgørelsen

Jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 13 kan offentliggørelse ske udelukkende digitalt. Afgørelsen offentliggøres på regionens hjemmeside.

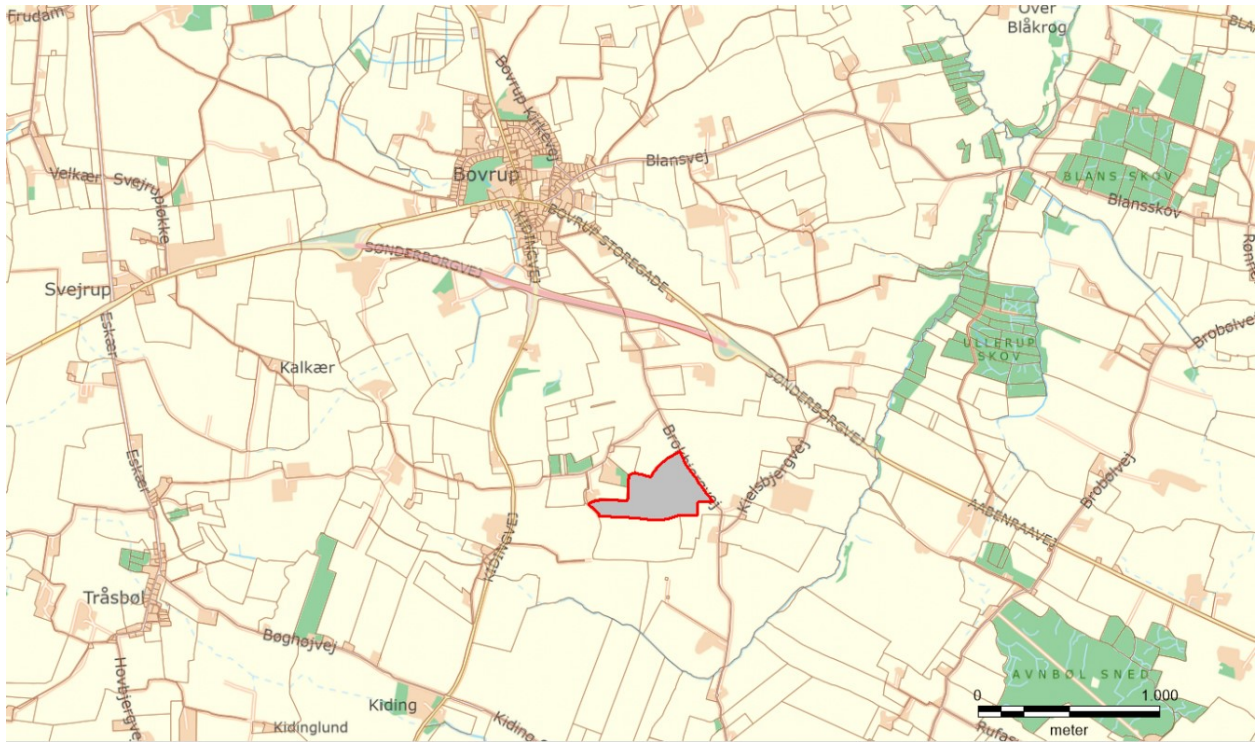
Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

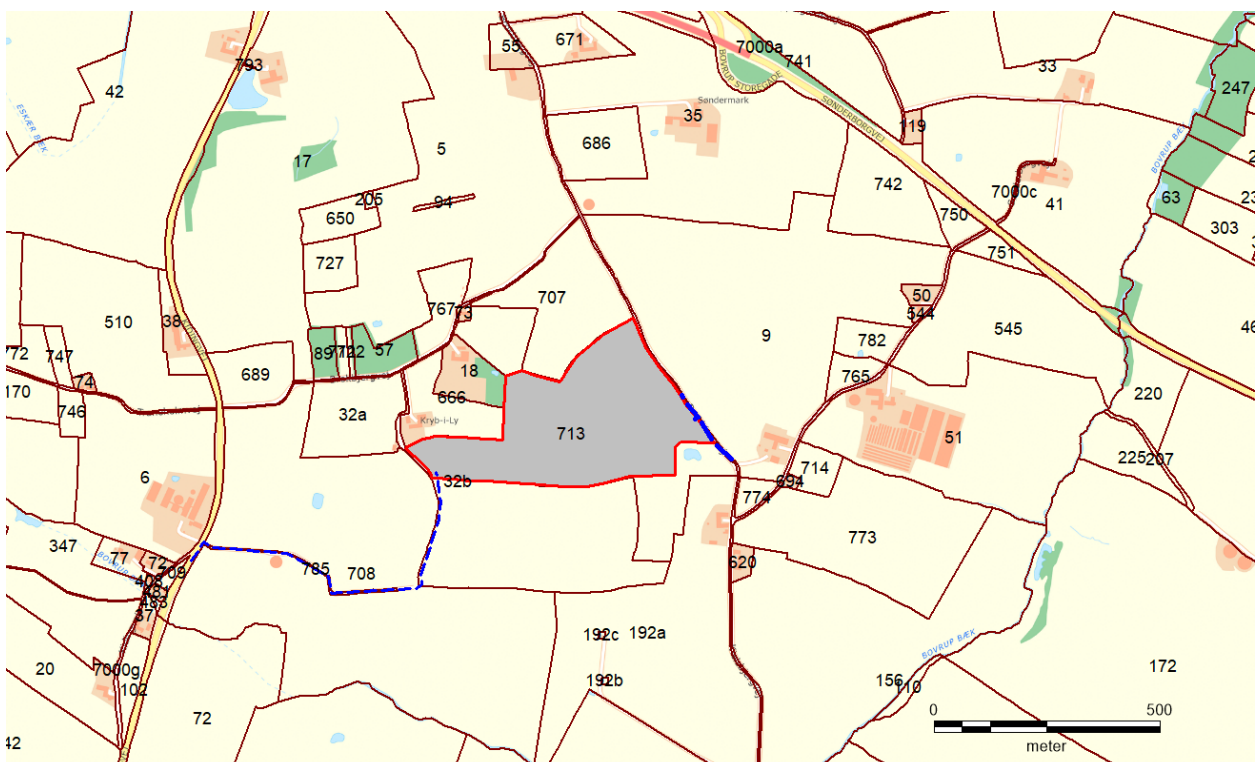
Med venlig hilsen

Frederik Vad
Biolog

Bilag 1 -Oversigtskort

Figur 1. Oversigtskort over ansøgte område (gråt med rød omkreds).

Figur 2. Oversigtskort over ansøgte område (gråt med rød omkreds), og adgangsvej (blå streg).

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

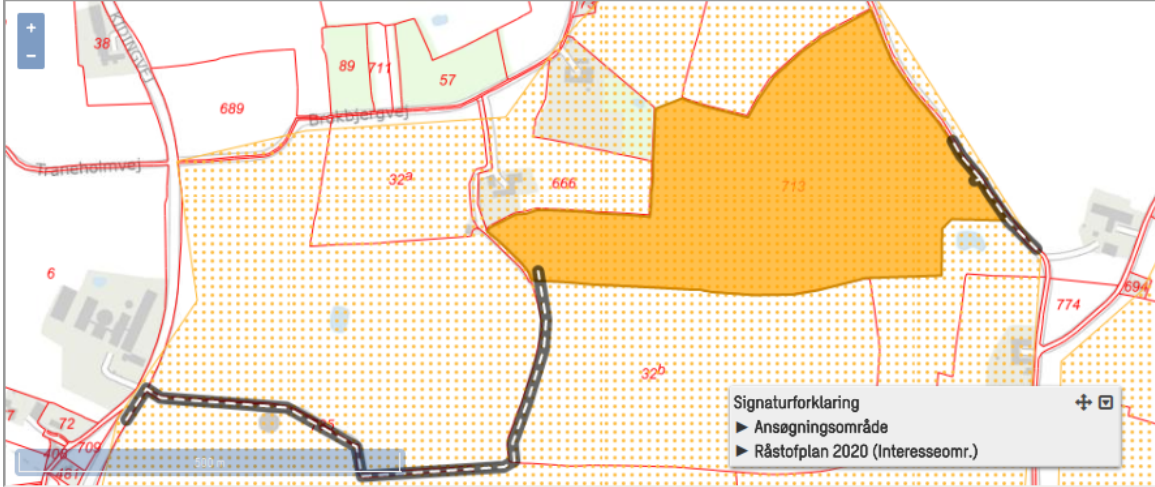
Kriterier iht. bilag 6 i lovbek. nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af den 2. maj 2024 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

Projektets karakteristika

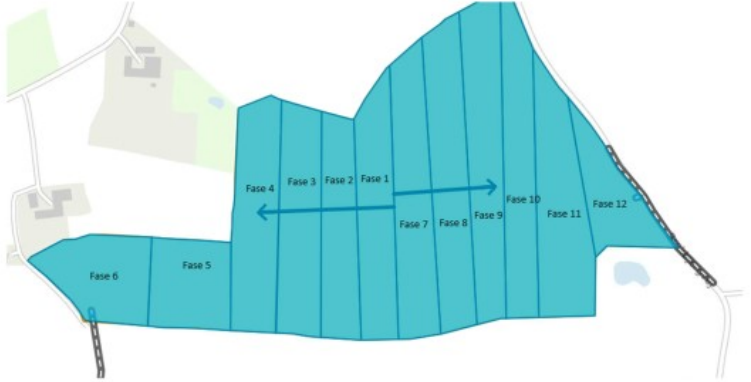
<p>1. Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen</p>	<p>Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af rødbrændende ler i 10 år på del af matr.nr. 713 Bovrup, Varnæs i Aabenraa Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 12,7 ha og er beliggende inden for udpegede interesseområder for ler udlagt i Råstofplan 2020. Region Syddanmark har jf. retningslinjerne i Råstofplan 2020 mulighed for at give tilladelse til indvinding af rødbrændende ler udenfor graveområderne i Jylland, dvs. indenfor de udpegede interesseområder.</p> <p>Det ansøgte område ligger ca. 1,5 km syd for Bovrup og mellem Broksbjergvej i øst og Kidingvej i vest.</p> <p>Der ansøges om en årlig indvinding på op til 10.000 m³. Der indvindes ikke under grundvandsspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden ca. 1 meter, og hertil kommer et muldlag på 0,25 meter. Indvindingen vil foregå i korte perioder af maks. en til to ugers varighed i sommerhalvåret og i tørre perioder. Indvindingen er planlagt til at foregå i 12 graveetaper. Adgangsveje til projektområdet er Kidingvej i vest og Broksbjergvej i øst.</p> <p>Leret udgraves med 1 stk. gravemaskine/dozer ad gangen og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret på depot hos teglværker beliggende nær Nybøl Nor.</p>
--	--

	<p>Der opbevares ikke brændstof i råstofgraven.</p> <p>De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 17.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der planlægges kørsel med 90 lastbiler dagligt.</p> <p>Mulden oplægges i baner parallel med graveetaperne. Derved vil jordvoldene fungere som støjvolde mod de nærmest ejendomme, beliggende i en afstand af hhv. 30 meter og 90 meter, hvor indvindingen foregår tættest på, så de vejledende grænseværdier for støj kan overholdes.</p> <p>Skulle der være brug for bekæmpelse af støv vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård.</p> <p>Området efterbehandles til landbrug som de enkelte etaper færdiggøres ved tilbagelægning af den af-rømmede muld, og der etableres dræn på de efterbehandlede arealer.</p> <p>Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.</p>
2. Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	<p>I/S Lertranskøb v. Peter Christensen, Amtsvejen 23, 6400 Sønderborg. e-mail: pc.lertrans@outlook.dk Tlf./mobil: 2310 9140</p>
3. Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	<p>Se pkt. 2</p>
4. Projektets placering og arealbehov i ha	<p>Projektområdet ligger ca. 1,5 km syd for Bovrup og mellem Broksbjergvej i øst og Kidingvej i vest. Arealet udgør ca. 12,7 ha.</p>

<p>5. Oversigtskort</p>	 <p>Figur 3. Oversigtskort: Det ansøgte område er angivet med orange polygon, mens adgangs- og udkørselsveje er angivet med sort streg.</p>
<p>6. Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen</p>	<p>Der er ikke behov for råstoffer i forbindelse med indvindingsprojektet, da der er tale om et råstofindvindingsprojekt.</p>
<p>7. Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen</p>	<p>Der vil sandsynligvis ikke være behov for vand i projektet. Skulle der dog være brug for bekæmpelse af støv, vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård.</p>
<p>8. Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen</p>	<p>Der vil ikke blive genereret affald som følge af projektet.</p>
<p>9. Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen</p>	<p>Der vil ikke blive genereret spildevand som følge af projektet.</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
10. Er der andre ejere end bygherre?	Ja			Ejer: Karsten Schmidt Jørgensen, Kielsbjergvej 6, 6200 Aabenraa.
11. Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			Nej	Ansøger har tilladelse til indvinding af ler på matr.nr. 32b Bovrup, Varnæs beliggende umiddelbart syd for projektområdet. Ansøger har oplyst på markmøde den 10/6 2024, at der ikke vil være samtidig indvindingsdrift i de to projekter, og Region Syddanmark vurderer, at der grundet projektets karakteristika med kortvarige indvindingskampagner og efterfølgende efterbehandling ikke vil være væsentlig kumulation med andre projekter eller aktiviteter.
12. Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			Nej	
13. Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			Nej	

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
14. Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			Nej	<p>Støj reguleres efter Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder, Vejl. Nr. 5/1984. Der anvendes de grænseværdier, som gælder for områdetype 3 (områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse).</p> <p>Der ligger 2 landejendomme inden for 100 meter af det ansøgte område, hhv. 30 meter og 90 meter vest-nordvest for området. Inden for en radius af 300 meter findes i alt 7 landejendomme.</p> <p>Til lerindvindingen vil der blive anvendt 1 stk. gravemaskine/dozer ad gangen. Der læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, hvorved der ikke sker oparbejdning af leret på det ansøgte område.</p> <p>I forbindelse med indvindingen af de enkelte etaper opskubbes mulden i baner parallel med graveetaperne. Derved etableres der jordvolde, der vil fungere som støjvolde mod de nærmest ejendomme, beliggende i en afstand af hhv. 30 meter og 90 meter, hvor indvindingen foregår tættest på. Indenfor de enkelte etaper indvindes der ligeledes fra nord mod syd, således at afstanden til de nærmeste ejendomme hurtigt øges. Indvindingen er begrænset til korte perioder af maks. en til to ugers varighed i sommerhalvåret og i tørre perioder.</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>På baggrund af indvindingens karakter, og da der kun benyttes 1 stk. gravemaskine/dozer ad gangen, vurderes det, at de vejledende støjgrænser for områdetype 3 på 55 dB i dagtimerne kl. 07-18 herved kan overholdes i driftsfasen mellem kl. 07-17.</p> <p>Det vurderes ligeledes, at den støj, der vil kunne forekomme i forbindelse med afrømning af muld og anlæg af jord-/støjvolde og senere i forbindelse med nedlæggelse af jordvoldene, vil kunne holde sig under den sædvanligt benyttede støjgrænse for anlægsstøj på 70 dB.</p> <div data-bbox="1391 783 2170 1286" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>5. Gravplan</p> </div> <p>Figur 4. Oversigtskort over graveetaperne.</p>
15. Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			Nej	Der anvendes ikke maskiner eller materiel, som vil give anledning til væsentlige vibrationsgener indenfor eller omkring det ansøgte område.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Tidligere undersøgelser fra råstofgrave, herunder én lergrav, har vist, at en afstand på 25 meter er nok til, at der ikke er væsentlige påvirkninger på personer og bygninger. Da der holdes en afstand på minimum 30 meter til nærmeste bygninger, vurderes det, at anlægget ikke vil give anledning til vibrationsgener for omkringliggende beboelser.
16. Vil anlægget give anledning til støvgener?			Nej	Der er ikke risiko for støvgener fra det ansøgte område, da ler sjældent tørrer helt ud, og dermed giver anledning til støvgener. Sker udtørring på de åbne graveflader, vil disse blive støvdæmpet med vand. Transport ind og ud af graven med lastbiler vil kunne støve, men støvgenerne kan begrænses ved vanding af adgangsvejene.
17. Vil anlægget give anledning til lugtgener?			Nej	Lergravning medfører ikke lugtgener.
18. Vil anlægget give anledning til lysgener?			Nej	Da der udelukkende indvindes i dagtimerne i sommerhalvåret, er der ikke behov for belysning, som kan medføre lysgener uden for projektområdet.
19. Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			Nej	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen, og der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af lergraven.
20. Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			Nej	I forbindelse med selve råstofindvindingen vil gravemaskinen og lastbiler til og fra området forurene luften med især NOx og partikler, som kan påvirke menneskers sundhed. Indvindingen foregår i korte kampe på 1 til 2 uger ad gangen i sommerhalvåret i tørre perioder og vil foregå i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og stor fortynding af de udledte stoffer, og dermed vil luftkvaliteten ikke blive påvirket væsentligt.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
<p>21. Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?</p>			Nej	<p>Hele projektområdet ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Området ligger inden for indsatsområder (IO) og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) – på nær et meget begrænset areal i vest, men uden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI) og boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).</p> <p>Nærmeste BNBO ligger i Bovrup inden for indvindingsoplandet til Bovrup Vandværk ca. 1,6 km nord for projektområdet.</p> <p>Nærmeste private drikkevandsboring, DGU nr. 169.130, ligger ca. 250 meter syd-sydøst for projektområdet med et grundvandsspejl ca. 22,15 meter under terræn og en filtersætning i niveauet 37,9-39,9 m u.t. Det primære grundvandsspejl i omkringliggende boringer ligger tilsvarende dybere end 20 meter under terræn.</p> <p>Der ligger en § 3 sø ca. 20 meter sydøst for projektområdet, som er opstået efter tidligere indvinding af ler. Søen har vandspejl i kote ca. 36,7 meter DVR90 svarende til ca. 3 meter under terræn i det lave område ved søen.</p> <p>Inden for det ansøgte område vil indvindingen af ler foregå til ca. 1-1,25 meter under terræn. Ifølge ansøger er der prøvegravet til 4 meter under terræn.</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er kupe-ret, men idet der ikke fjernes væsentligt topografisk opland til overfladevandområder, og idet der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet eller gravet direkte i nogle overfladevandsforekomster, vurderes der ikke at være nogen risiko for, at projektet kan påvirke omkringliggende overfladevandsforekomster, hvor nærmeste forekomst er den beskyttede sø ca. 20 meter mod sydøst.</p> <p>Indvinding af ler udgør ikke en væsentlig risiko for forurening af grundvand eller overfladevand. Risiko for grundvandet består i risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld, mv. risikoen for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift og vil derfor blive opdaget umiddelbart, hvilket betyder, at risikoen for forurening af grundvandet er meget lille.</p> <p>Der opbevares og håndteres ikke miljøfremmede stoffer (brændstoffer mv.) i lergraven. Tankning af materiel sker uden for lergraven, og vedligehold af maskiner sker på værksted.</p> <p>Samlet set vurderes grundvandet ikke at blive mere sårbart overfor forurening under eller efter råstofindvindingen.</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>Projektet vurderes ikke at udgøre en risiko for forurening af overfladevand, idet der ikke fjernes væsentligt topografisk opland til overfladevandområder, og idet der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet eller gravet direkte i nogle overfladevandsforekomster. Samtidig vil der heller ikke blive udledt vand fra området i forbindelse med indvindingen.</p> <p>I forbindelse med efterbehandling ønsker ansøger at etablere dræn på marken. Aabenraa Kommune har oplyst, at såfremt dræn sløjfes eller anlægges, gøres det opmærksom på, at dræn også er omfattet af Vandløbsloven. Derfor vil regulering af dræn kræve tilladelse efter Vandløbsloven.</p>

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
22. Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?	Ja			<p>Det ansøgte område anvendes i dag til jordbrugsmæssige formål, og området er udlagt som særlig værdifuldt landbrugsområde jf. Kommuneplan 2015-2026 for Aabenraa Kommune. Der vil ske en begrænset ændring af arealanvendelsen, mens selve råstofindvindingen pågår og primært indenfor de enkelte graveetaper. Efter endt indvinding af de</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				enkelte graveetaper vil disse blive efterbehandlet til jordbrugsmæssige formål.
23. Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			Nej	Der er ikke nogen vedtaget lokalplan eller lokalplan i forslag på det ansøgte område. Nærmeste lokalplan 16-06 ligger ca. 300 meter mod syd og omfatter <i>Vindmøllepark Bovrup Bjerg</i> .
24. Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			Nej	Der er ikke nogen vedtaget kommuneplanrammer eller kommuneplanrammer i forslag på det ansøgte område. Nærmeste kommuneplanramme nr. 1.9.018.V ligger ca. 300 meter mod syd og omfatter ovenfor nævnte vindmølle anlæg.
25. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			Nej	Projektet vil ikke medføre ændring af naboarealernes anvendelse
26. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			Nej	Det ansøgte projekt omhandler indvinding af rødbrændende ler, hvorved området vil blive anvendt til råstofindvinding. Efterbehandling af området tilbage til jordbrugsmæssige formål vil ikke hindre eventuel senere indvinding af dybereliggende gulbrændende ler.
27. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			Nej	Projektområdet ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), men udenfor indvindingsoplande til nærmeste vandværk, Bovrup Vandværk, der beliggende ca. 2 km nord for projektområdet Bovrup Vandværk indvinder fra tre borer DGU nr. 161.172, 161.173 og 161.183, beliggende ca. 1,9 km nord for projektområdet i Bovrup by. Der indvindes fra dybereliggende sandlag. Boringerne er filtersat i intervallet mellem 54 og 66 meter under terræn, og der er registreret et vandspejl mellem 25 og 25,7 meter under terræn.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>Nærmeste drikkevandsboring, DGU nr. 169.130, ligger ca. 250 meter syd-sydøst fra projektområdet.</p> <p>Råstofindvindingen drejer sig om indvinding af rødbrændende ler til en dybde af ca. 1,25 meter under terræn, og da grundvandet ligger dybere end 4 meter under terræn, jf. prøvegravningerne, vil der ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet.</p> <p>Risiko for grundvandet består i risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld, mv. Risikoen for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift og derfor vil blive opdaget umiddelbart, hvilket betyder, at risikoen for forurening af grundvandet er meget lille.</p> <p>Samlet set vurderes lerindvindingen hverken i anlægsfasen eller i driftsfasen eller efter endt gravning at udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand.</p>
28. Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?				<p>Nærmeste forekomst af sårbare vådområder er en beskyttet sø, der ligger ca. 20 meter mod sydøst.</p> <p>Der vil kun indvindes til en dybde af ca. 1,25 meter inkl. muldlaget, og der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen.</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Projektområdet er svagt kuperet og i den østlige del af området er der en mindre bakke, der hælder ned mod søen, men dette område udgør ikke et væsentligt topografisk opland til denne sø eller mere fjerntliggende sårbare vådområder. Der vurderes derfor ikke at være nogen risiko for, at projektet kan påvirke omkringliggende sårbare vådområder.
29. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?			Nej	Projektområdet ligger mere end 3 km fra kysten og dermed uden for kystnærhedszonens beskyttelseslinje.
30. Forudsætter projektet rydning af skov?			Nej	Der er ikke skov indenfor projektområdet, og hele projektområdet ligger inden for den kommunale udpegning med skovrejsning uønsket. Dog vil der i forbindelse med etablering af adgangsvej blive ryddet ca. 6 meter mindre træer og buske langs et læhegn. Træerne består af tjørn.
31. Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			Nej	Projektet er ikke beliggende inden for reservater eller naturparker på det ansøgte område. Råstofgravningen med den efterfølgende påtænkte efterbehandling vil ikke være en hindring for etablering af reservater eller naturparker.
32. Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			Nej	Det ansøgte område ligger ikke i Vadehavsområdet.
33. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			Nej	I en afstand af ca. 20 meter mod sydøst fra projektområdet er der registreret en sø, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Øvrige beskyttede søer ligger mere end 60 meter fra området.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>Søen er ikke udlagt med naturbeskyttelsesinteresser i Kommuneplan 2015-2026 for Aabenraas Kommune, og der er ingen økologiske interesser i forbindelse med projektområdet.</p> <p>Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er kuperet, men udgør ikke et væsentligt topografisk opland til søen eller andre, mere fjerntliggende beskyttede naturtyper. Der er derfor ingen risiko for, at projektet kan påvirke beskyttede naturtyper.</p> <p>Der er ingen fredede områder i nærheden af projektområdet.</p>
34. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			Nej	<p>Natura 2000-væsentlighedsvurdering iht. § 6, stk. 1 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen):</p> <p>Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 2,6 km syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 94, Rinkeæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov, som omfatter Habitatområde H83 og Fuglebeskyttelsesområde F68, og med et samlet areal på 879 ha.</p> <p>Natura 2000-område nr. 94 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 beliggende nordvest for Gråsten i Sønderborg Kommune.</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger																								
				<p>Området består af flere skove, Rinkenæs Skov, Dyrehaven, Tralskov og Rode Skov - også kaldet Gråstenskovene. Skovene er meget varierede og består overvejende af gammel løvskov. Bøgskov på muldbund er den mest udbredte naturtype, men også egeblandskov og elle- og askeskov er udbredt i området. Hvepsevågen yngler flere steder i skovene, mens rødrygget tornskade findes i nogle af de mere åbne områder i den vestlige del af fuglebeskyttelsesområdet. Skovområderne rummer desuden et stort antal småsøer.</p> <p><i>Udpegningsgrundlag</i> Habitatområde H83 og Fuglebeskyttelsesområde F68 i gældende Natura 2000-plan 2022-2027 har følgende udpegningsgrundlag:</p> <table border="1" data-bbox="1391 976 2163 1209"> <thead> <tr> <th colspan="3">Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 83</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Naturtyper:</td> <td>Lagune* (1150)</td> <td>Kransnålalge-sø (3140)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Næringsrig sø (3150)</td> <td>Nedbrudt højmose (7120)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Hængesæk (7140)</td> <td>Kildevæld* (7220)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Rigkær (7230)</td> <td>Bøg på mor med kristtorn (9120)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Bøg på muld (9130)</td> <td>Ege-blandskov (9160)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Skovbevokset tørvemose* (91D0)</td> <td>Elle- og askeskov* (91E0)</td> </tr> <tr> <td>Arter:</td> <td>Sumpvindelsnegl (1016)</td> <td>Stor vandsalamander (1166)</td> </tr> </tbody> </table> <p><small>Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.</small></p>	Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 83			Naturtyper:	Lagune* (1150)	Kransnålalge-sø (3140)		Næringsrig sø (3150)	Nedbrudt højmose (7120)		Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)		Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)		Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)		Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)	Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	Stor vandsalamander (1166)
Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 83																												
Naturtyper:	Lagune* (1150)	Kransnålalge-sø (3140)																										
	Næringsrig sø (3150)	Nedbrudt højmose (7120)																										
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)																										
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)																										
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)																										
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)																										
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	Stor vandsalamander (1166)																										

Figur 5. Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 83.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller for tyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 94 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampagner på 1 til 2 uger ad gangen i sommerhalvåret og alene over grundvandspejl uden væsentlig terrænændring og uden en lokal sænkning af grundvandet som følge af indvindingen. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen.</p> <p>Påvirkningen fra selve lerindvindingen vil dermed ikke strække sig ind i Natura 2000-område 94 eller andre Natura 2000 områder.</p> <p>Rørhøg, isfugl, hvepsevåge eller rødrygget tornskade er ikke observeret inden for projektområdet eller dets nærhed (jf. opslag i DOFbasen). På baggrund af observationer i DOFbasen og projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord vurderes projektet ikke at beskadige yngle- eller rasteområde for fuglearter på udpegningsgrundlaget. Samlet set vurderes arterne på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet ikke at blive påvirket. Grundet projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord og projektets karakter</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>ter, hvor indvindingen foregår i korte kampagner på 1 til 2 uger ad gangen i sommerhalvåret, vurderes fuglearter på udpegningsgrundlaget i andre, mere fjerntliggende fuglebeskyttelsesområder ikke at blive påvirket af projektet.</p> <p>Det vurderes, at på grund af projektets karakter kan det udelukkes, at råstofindvindingen inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områders udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofindvindingsprojekter nær projektområdet.</p> <p><i>Kumulative effekter</i> Vurderingen af kumulative virkninger er baseret på ovenstående vurderinger i kombination med andre planer eller projekter, som kan medføre en kumulativ miljøpåvirkning. Ansøger har en indvindingstilladelse til lerindvinding på matr. nr. 32b Bovrup, Varnæs, der grænser op til området i syd. Indvinding vil ikke foregå samtidig i de to projekter, da gravekampagner på 1 til 2 uger ad gangen i sommerhalvåret afsluttes inden for et område, før der indvindes i det andet. Der er ikke andre planer eller projekter i nærområdet, og der vil derfor ikke være nogle kumulative effekter.</p> <p><i>Samlet vurdering</i> Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				2000-område nr. 94 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.
35. Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			Nej	<p>I henhold til § 10 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen) vurderes det, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter ligeledes optaget på bilag IV.</p> <p>Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (2007, 2023 og 2024) samt artsrapporter udgivet ifm. NOVANA-programmet kan følgende bilag IV-arter have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området: Vandflagermus, sydflagermus, trolldflagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og løvfrø.</p> <p>Der er foretaget opslag på Naturbasen.dk, Miljøportalen og Arter.dk med henblik på at undersøge artsregistreringer, og der er anvendt orthofotos til at udpege potentielle levesteder suppleret med markmødet den 10. juni 2024 på projektområdet.</p> <p><i>Flagermus</i></p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>Der er ikke registreret flagermus inden for eller i nærheden af projektområdet. Der er ikke skovarealer indenfor projektområdet, men størstedelen af området omgives af læhegn med buske og træer.</p> <p>Det vurderes, at der ikke er yngle- eller rasteområder for flagermus, som vil blive påvirket i forbindelse med det ansøgte projekt, da der ikke vil blive fældet træer eller nedrevet bygninger – på nær en kørevej på op til 6 meter, der etableres i den sydvestlige del af området, hvor der vil blive fældet buske og mindre træer af tjørn. Projektet vurderes heller ikke at påvirke ledelinjer, da der kun fældes 6 meter af det sydlige læhegn. Da flagermus er nataktive, vurderes forstyrrelse fra maskiner og køretøjer ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af flagermus eller at påvirke den økologiske funktionalitet for flagermus i projektområdet.</p> <p><i>Odde</i></p> <p>Der er ikke registreret odde indenfor eller i nærheden af projektområdet. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder med gode skjulemuligheder i vegetationen udgør oddeens yngle- og rasteområder. Projektområdet vurderes ikke at rumme egnede yngle- og rasteområder for odde.</p> <p><i>Markfirben</i></p> <p>Der er ikke registreret markfirben indenfor eller i nærheden af projektområdet. Der er ingen skrænter eller lignende, som vil kunne udgøre levested for markfirben, og da projektområdet udgøres af landbrugsareal,</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>vurderes området ikke at være et egnet yngle- og rasteområde for markfirben.</p> <p><i>Stor vandsalamander og spidssnudet frø</i> Der er ikke registreret stor vandsalamander, spidssnudet frø eller løvfrø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arterne trives bedst i rene vandhuller, som ligger lysåbent, og som er fri for fisk. Arternes rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder. Der vil ikke blive gravet i vandhuller eller under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet, og da projektområdet udgøres af landbrugsarealer, vurderes området ikke at indeholde egnede yngle- eller rasteområder for arterne.</p> <p>Antages det, at arterne forekommer i søen sydøst for projektområdet, vil projektet grundet dets karakter med aflange, smalle graveetaper, korte indvindingskampagner på 1 til 2 uger ad gangen i sommerhalvåret og efterbehandling umiddelbart efter hver kampagne ikke udgøre en barriere for arternes spredningsmuligheder.</p> <p><i>Løvfrø</i> Der er ikke registreret løvfrø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arten trives i varieret landskab med haver, levende hegn, skovbryn, udtørret vandhuller og engarealer. Da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for løvfrø.</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p><i>Planter</i> Ingen af de 7 arter af planter på bilag IV er registreret indenfor eller i nærheden af projektområdet, og projektområdet vurderes ikke at udgøre et egnet levested for nogle af plantearterne, da det er tør landbrugsjord.</p> <p><i>Samlet vurdering af bilag IV arter</i> Region Syddanmark vurderer samlet set, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.</p>
36. Forventes området at rumme danske rødlistearter?			Nej	Der er ikke registreret rødlistede arter indenfor eller i nærheden af projektområdet, hverken på Naturbasen.dk, Miljøportalen eller Arter.dk. Nærmest registreret art er en ræv ca. 700 m nord for projektområdet samt en rød glente hhv. 1,7 km og 1,4 km nord for området.
37. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			Nej	Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb er Bovrup Bæk (DK ID 08128:b), der ligger mellem 550 og 900 meter mod syd og ca. 750 meter øst for projektområdet og løber ud i Als Fjord. Vandløbet er vurderet til ringe økologisk tilstand, men god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Vandløbet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>Nærmeste målsatte søer er Margrethe Sø (DK ID 11105) og Gråsten Slotssø (DK ID 114), der begge ligger i en afstand af ca. 5,9 km syd for projektområdet. Søerne er hhv. vurderet til moderat økologisk tilstand og ukendt dårlig økologisk tilstand og til hhv. moderat kemisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Søerne er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand.</p> <p>Nærmeste målsatte kystvand er Als Fjord (DK ID 103), som ligger i en afstand af ca. 4 km nordvest for projektområdet. Kystvandet er vurderet til ringe økologisk tilstand og god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Kystvandet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand.</p> <p>Der er tale om et lerindvindingsprojekt, hvor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding.</p> <p>I forbindelse med efterbehandling af det udgravede område planlægges etablering af dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn og brønde enten lige syd-sydøst for området eller i vest, som angivet af ansøger. Etablering af dræning medfører en lokal ændret vandafstrømning fra marken i forhold til den nuværende situation. Vandafstrømningen sker i dag på grund af tilstedeværelsen af tykke, lerlag ved naturlig ud-sivning i retning mod syd-sydøst og mod vest, idet der løber et mindre</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>nord-syd gående bakke drag gennem området fra nord mod syd. Vandafstrømningen efter endt efterbehandling vil overvejende ske gennem dræn.</p> <p>Ud fra ovenstående samt afstanden til vandløb, sø og kystvand, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.</p>
38. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			Nej	<p>Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær grundvandsforekomst (dkmj_391_ks) og to dybe grundvandsforekomster (dkmj_816_ps og dkmj_965_ks) under det ansøgte område. Den terrænnære grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand, mens de dybe grundvandsforekomster begge har god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand.</p> <p>Grundvandsforekomsterne er målsat til god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand.</p> <p>Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer.</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<p>Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. I de nærmeste boringer, f.eks. boringerne DGU nr.169.143 og 169.130 beliggende hhv. 190 og 280 meter sydøst for området, er der mere end 30 meter ler over det magasin, hvor der er filtersat. De 2 boringer er filtersat i hhv. 30,4-32,4 og 37,9-39,9 m u.t. Boringerne vurderes ikke at være i brug som drikkevandsboringer.</p> <p>I undersøgelsesboring DGU nr. 169.850 beliggende ca. 230 meter nordvest for området er der mere end 55 meter ler over grundvandsmagasinet. Det øverste filter er beliggende 58-62 m u.t.</p> <p>Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer.</p> <p>Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand.</p> <p>Samlet vurderes lerindvindingsprojektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål for grundvandsforekomsterne.</p>

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
39. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			Nej	Der henvises til pkt. 33 og 34 ovenfor.
40. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			Nej	Den sydligste del af projektområdet er udlagt som støjbelastet areal på grund af Bovrup Bjerg Vindmølle beliggende ca. 330 meter syd herfor. Der er ikke udlagte boligområder inden for eller i nærheden af projektområdet, som projektet kan påvirke væsentligt.
41. Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?			Nej	Projektområdet ligger i landområde med spredt bebyggelse bestående af landejendomme. Projektets karakter med relativt kortvarige indvindingskammer og hurtig efterbehandling bevirker, at gener for omgivelserne vil være meget begrænsede og ikke væsentlige.
42. Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet ligger ikke inden for udpegning af kulturhistorisk bevaringsværdi. Da der kun vil ske gravning til 1,25 meter under terrænet, forventes der ikke at ville ske nogen væsentlig landskabelig påvirkning.
43. Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			Nej	Projektområdet ligger ikke inden for udpegning af værdifulde kulturmiljøer, og der er ikke beskyttede sten- eller jorddiger inden for projektområdet. Da der kun vil ske gravning til ca. 1-1,25 meter under terrænet, forventes der ikke at ville ske nogen væsentlig landskabelig påvirkning. Nærmeste kirkebyggelinje omfatter Varnæs Kirke og er beliggende ca. 3 km nord for projektområdet. Projektet vurderes derfor ikke at påvirke Varnæs Kirkes landskabelige eller kirkelige interesser.
44. Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?			Nej	Der er ikke registreret kulturarvsarealer, fredede eller ikke fredede fortidsminder, og området indeholder ikke fortidsmindebeskyttelseszoner til gravhøje.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Museum Sønderjylland beskriver i deres høringsvar, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for planområdet. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for planområdet.
45. Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			Nej	<p>Projektområdet er beliggende inden for område udpeget som bevaringsværdigt landskab, jf. Kommuneplan 2015-2026 for Aabenraa Kommune.</p> <p>Afrømning af muld og oplægning af jordvolde langs siden af de enkelte graveetaper vil kun påvirke udsigtsforholdene meget begrænset. Voldene er ikke en permanent ændring af landskabet, idet de fjernes ved efterbehandling efter endt indvinding af de enkelte etaper, som er meget kortvarige.</p> <p>Landskabet ændres derimod permanent ved en sænkning på ca. 1 meter, når det rødbrændende ler bortgraves. Disse forhold vurderes ikke at udgøre en væsentlig miljøpåvirkning af de æstetiske landskabstræk.</p>
46. Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			Nej	<p>Den sydøstligste del af projektområdet ligger inden for værdifulde geologiske områder, jf. plandata.</p> <p>Da der kun vil ske gravning af ler til ca. 1 meter under terræn, vurderes der ikke at ville ske nogen væsentlig påvirkning af de geologiske landskabstræk og en hindring for gennemførelse af det ansøgte projekt.</p>

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

47. Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Den forventede miljøpåvirkning fra råstofindvindingen er lokal og knyttet til selve projektområdet og dets nære omgivelser. Påvirkningens geografiske udstrækning forventes således at være begrænset til det ansøgte område på ca. 12,7 ha. Dertil kommer transportvejene, hvor der vil være relativt kortvarige perioder med øget tung trafik.
48. Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Der ligger 2 landejendomme inden for 100 meter og på grænsen hertil og i alt 7 landejendomme inden for 300 meter og på grænsen hertil af det ansøgte område, der potentielt kan blive påvirket.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
49. Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?			Nej	Projektområdet er placeret i det åbne land, og selve arealet er ikke sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning. Der er relativt få landejendomme inden for 100 meter af projektområdet, og der etableres jord-/støjvolde mod disse ejendomme, som sikrer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser overholdes. Projektets karakter med kortvarige indvindingskampagner og hurtig efterbehandling bevirker, at gener for omgivelserne vil være meget begrænsede.
50. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			Nej	Der oplægges jord-/støjvolde langs de enkelte graveetaper, således vejledende grænseværdi for støj kan overholdes. Der er ikke nogen miljøpåvirkninger, som vurderes at være væsentlige.
51. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			Nej	De forventede samlede miljøpåvirkninger vurderes ikke at være væsentlige.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
52. Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?	Ja			Råstofindvinding påvirker kun meget lokalt omkring projektområdet og nærmeste transportvej. Dog ligger kommunegrænsen til Sønderborg Kommune ca. 700-900 meter syd for området, og der vil derfor kunne være en påvirkning over kommunegrænsen i forhold til trafik.
53. Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			Nej	Råstofindvinding påvirker kun miljøet lokalt omkring projektområdet og nærmeste transportveje.
54. Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			Nej	Indvinding af rødbrændende ler er en velkendt projekttype, hvor den samlede miljøpåvirkning er ikke kompleks.
55. Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	Ja			Råstofindvinding vil altid medføre en miljøpåvirkning. Ingen af de enkelte påvirkningsfaktorer er dog vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.
56. Er påvirkningen af miljøet varig?	Ja			Landskabet vil blive sænket med ca. 1 meter efter endt efterbehandling. Denne påvirkning vil være varig.
57. Er påvirkningen af miljøet hyppig?			Nej	Da der kun indvindes i relativt korte kampagner på 1 til 2 uger ad gangen i sommerhalvåret og i tørt vejr, betragtes miljøpåvirkningerne ikke som hyppige.
58. Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	Ja			Landskabet vil blive sænket med ca. 1 meter efter endt efterbehandling. Denne påvirkning vil være irreversibel.
59. Er der andre kumulative forhold?	Ja			Der er indvindingstilladelse til indvinding af ler på den nærliggende matr. nr. 32b Bovrup, Varnæs. Der indvindes ikke samtidig med, at der

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				indvindes i nærværende projekt, men der vil være en kumuleret landskabspåvirkning, som dog ikke vurderes at være væsentlig, idet landskab kun vil blive sænket ca. 1 meter.
60. Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	Ja			Der etableres jord-/støvjold mod vest, hvorved det sikres, at vejledende støjgrænser overholdes. Eventuelle ikke forventede støvgener minimeres ved vanding.

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
61. Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		Nej	Ingen af de enkelte miljøpåvirkninger er vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Dato: 25/10-2024

Sagsbehandler: Frederik Vad